

## ร่างฯ ที่ใช้รับฟังความคิดเห็นในวันพฤหัสบดี ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

### บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. ....

### หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

### เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ยิ่งขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันการบังคับให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ชำระเงินต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยถือว่าคำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งสร้างภาระแก่หน่วยงานของรัฐและไม่เหมาะสม เนื่องจากมูลหนี้ในทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นมูลหนี้ในทางแพ่งสมควรบังคับให้เจ้าหน้าที่ชำระหนี้โดยวิธีการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมหากเจ้าหน้าที่ไม่ชำระ ประกอบกับหนี้ที่เกิดโดยผลของการกระทำละเมิดในกรณีที่เจ้าหน้าที่ร่วมกับเอกชนกระทำละเมิดนั้นไม่สามารถฟ้องเจ้าหน้าที่ร่วมกับเอกชนเป็นคดีเดียวกันได้ เพราะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ ก่อให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่เป็นระบบเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติที่ไม่มีความชัดเจนอีกหลายประการ กรณีองค์กรตามรัฐธรรมนูญกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้รับผิดชอบ หรือความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอายุความทั่วไปในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน กับสมควรกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดแยกออกจากบทบัญญัติว่าด้วยวิธีปฏิบัติในขั้นตอนของฝ่ายบริหารหรือในขั้นตอนการฟ้องคดีให้มีความชัดเจน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน พนักงานราชการ หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่ง ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงลูกจ้างทุกประเภทที่หน่วยงานของรัฐจ้างให้ปฏิบัติงานด้วย เว้นแต่ลูกจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานธุรการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการและอยู่ในกำกับของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐทำนองเดียวกัน

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความรับผิดทางละเมิด

-----

มาตรา ๖ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อเอกชนผู้เสียหายหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่

หน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานธุรการให้แก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์กรอิสระด้วย

ในกรณีที่มีการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ให้แก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

**มาตรา ๗** ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อเอกชนผู้เสียหายหรือผู้เสียหาย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบการนั้นโดยลำพังตนเองตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

**มาตรา ๘** ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อเอกชนผู้เสียหายหรือผู้เสียหาย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

**มาตรา ๙** ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๖ หรือเจ้าหน้าที่กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

**มาตรา ๑๐** ในกรณีที่การละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม หรือเกิดจากการละเลยของหน่วยงานของรัฐในการเตือนถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากอันตรายอย่างร้ายแรงผิดปกติโดยเจ้าหน้าที่ไม่รู้หรือไม่อาจจะรู้ได้ หรือเกิดจากการละเลยในการบำบัดป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายนั้น ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐออกจากค่าสินไหมทดแทนที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ด้วย

**มาตรา ๑๑** สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๙ ที่ได้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ออกแล้ว ถ้าหากมี จะมิได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ชดใช้เต็มจำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้นก็ได้

**มาตรา ๑๒** ในกรณีที่การละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ เกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

**มาตรา ๑๓** ในกรณีที่การละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่เกิดจากความจงใจหรือการทุจริต มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระเงินตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ รวมทั้งบรรดาการให้สิทธิประโยชน์ใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดเช่นนั้น

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง โดยเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้จงใจหรือร่วมกระทำการทุจริตด้วย มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้น

**หมวด ๒**  
**วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด**  
**ส่วนที่ ๑**  
**วิธีปฏิบัติของเอกชนผู้เสียหาย**

-----

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๖ ต้องรับผิดชอบ เอกชนผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐนั้นให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่เอกชนผู้เสียหายก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ในกำหนดนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหกสิบวันก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งมิให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายยื่นคำขอตามมาตรา ๑๔ และหน่วยงานของรัฐยังไม่มีคำวินิจฉัย หากเอกชนผู้เสียหายประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลต้องถอนคำขอตามมาตรา ๑๔ ก่อน

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่หน่วยงานมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๑๔ แล้ว หากเอกชนผู้เสียหายไม่พอใจในคำวินิจฉัย ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิได้คำวินิจฉัย

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้นั้นไม่มีสิทธิยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๔

**ส่วนที่ ๒**  
**วิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ**

-----

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ก็ตาม หรือในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อเอกชนผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ การพิจารณาหาตัวผู้รับผิดชอบทางละเมิดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดและการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด

(๒) หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลังโดยจะให้มีคณะกรรมการคณะเดียวหรือหลายคณะก็ได้ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้เป็นกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งก็ได้

(๓) หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการรายงานของหน่วยงานของรัฐต่อกระทรวงการคลัง รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องในการแต่งตั้งและการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด

(๔) หลักเกณฑ์ของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

(๕) หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายยื่นคำขอหรือฟ้องคดีต่อศาล

กฎกระทรวงนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรายงานต่อกระทรวงการคลังหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แตกต่างจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคก็ได้

**มาตรา ๑๙** ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรายงานต่อกระทรวงการคลังหรือปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

(๒) การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน การค้ำประกัน การวางหลักประกัน และการรับสภาพหนี้ รวมทั้งการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐในผลแห่งละเมิดที่ได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่

(๓) การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของหน่วยงานของรัฐให้แก่เอกชนผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่

หลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ถ้าเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค จะกำหนดให้แตกต่างจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคก็ได้

**มาตรา ๒๐** ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดและคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๙ มีอำนาจเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งส่งเรื่องให้ผู้นั้นมีอำนาจดำเนินการทางวินัยของผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งผลให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง แล้วแต่กรณี ทราบต่อไป

**มาตรา ๒๑** ในกรณีที่มีการสอบสวนจนรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนและรู้จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีหนังสือภายในสามสิบวันแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาที่กำหนด

เจ้าหน้าที่ที่ได้รับหนังสือตามวรรคหนึ่ง อาจขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนกับหน่วยงานของรัฐได้ โดยทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อนชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่นตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๒)

ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนจนครบถ้วนให้หน่วยงานของรัฐยุติเรื่อง แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อน

ชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่น ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลตามบทบัญญัติในหมวด ๓ เว้นแต่

(๑) เป็นเรื่องที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนด

(๒) ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังให้ยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับยกเว้นตาม (๑)

การแจ้งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งมิให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

### หมวด ๓

#### การฟ้องคดี

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อเอกชนในการปฏิบัติหน้าที่ เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐนั้นต่อศาลได้โดยตรง แต่จะฟ้องหรือขอให้ศาลเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดีไม่ได้

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อเอกชน โดยมีใช้เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลได้ แต่จะฟ้องหรือขอให้ศาลเรียกหน่วยงานของรัฐเข้ามาเป็นคู่ความในคดีไม่ได้

มาตรา ๒๔ ในคดีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องเป็นจำเลย ถ้าจำเลยเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ จำเลยอาจขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นเรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ศาลมีคำสั่งตามคำขอ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลปกครองในคดีพิพาทตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หากมูลคดีนั้นก่อให้เกิดความเสียหายทางละเมิดด้วย เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดในคดีพิพาทนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายประสงค์จะฟ้องเรียกเฉพาะค่าสินไหมทดแทน ให้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อนชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลเพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น

มาตรา ๒๗ การฟ้องคดีของหน่วยงานของรัฐ ลูกจ้าง หรือพนักงาน แล้วแต่กรณีในคดีอันเกิดแต่มูลละเมิดระหว่างหน่วยงานของรัฐในฐานะที่เป็นนายจ้างและลูกจ้างหรือพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานของรัฐทราบ และอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๒๕ ใกล้จะครบกำหนด หรือเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบละเมิดถึงแก่ความตาย ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๒๕ หรืออายุความมรดกแล้วแต่กรณี

**หมวด ๔**  
**อายุความ**

-----

**มาตรา ๒๙** สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่อันเกิดแต่มูลละเมิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่กระทำละเมิด

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลอันเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่ากำหนดอายุความตามวรรคหนึ่ง ให้นำอายุความที่ยาวกว่านั้นมาใช้บังคับ

ให้นำอายุความตามมาตรานี้มาใช้บังคับแก่บุคคลอื่นซึ่งมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำละเมิดด้วย

**มาตรา ๓๐** ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ ให้ขยายอายุความฟ้องร้องเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบออกไปหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

**มาตรา ๓๑** ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เอกชนผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่เอกชนผู้เสียหายครบถ้วนแล้ว

**บทเฉพาะกาล**

-----

**มาตรา ๓๒** การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและหน่วยงานของรัฐได้ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หากหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

**มาตรา ๓๓** ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายได้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

**มาตรา ๓๔** บรรดาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เอกชนผู้เสียหายได้ฟ้องหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ต่อศาลปกครองเพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดเท่านั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ....  
 ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดรับฟังความคิดเห็นโดยความร่วมมือของกระทรวงยุติธรรม

	<p style="text-align: center;"><b>ร่างพระราชบัญญัติ</b>  <b>ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ....</b></p> <p style="text-align: center;">.....                  .....                  .....</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทาง                  ละเมิดของเจ้าหน้าที่</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>.....</p>	
	<p style="text-align: center;">มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความ                  รับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ....”</p>	
	<p style="text-align: center;">มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่ง                  ร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	



	มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด	มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ข้าราชการ หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่ง ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงลูกจ้างทุกประเภทที่หน่วยงานของรัฐจ้างให้ปฏิบัติงานด้วย เว้นแต่ลูกจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	เพื่อให้รวมถึงผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐทุกประเภท แต่อาจกำหนดให้ลูกจ้างประเภทจ้างเหมาบริการไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวงได้ เพราะมีลักษณะคล้ายจ้างทำของ แต่นั้นเป็นบริการ เช่น รปภ.
“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย	“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานธุรการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการ และอยู่ในกำกับของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐทำนองเดียวกัน	เพื่อให้รวมถึงหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายมหาชนทุกประเภท รวมทั้งองค์กรวิชาชีพและหน่วยงานอื่นที่ใช้อำนาจของรัฐด้วย โดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นคราว ๆ ไป อันเป็นภาระและจะได้ใช้บังคับแก่ทุกหน่วยงานดังกล่าวทันทีอย่างเสมอภาค
	“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง	

<p>มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>เนื่องจากร่างนี้มีการออกกฎกระทรวงด้วย เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติแทนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี</p>
<p>มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้</p> <p>ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง</p>	<p style="text-align: center;"><b>หมวด ๑</b> <b>ความรับผิดทางละเมิด</b></p> <hr/> <p>มาตรา ๖ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อเอกชนผู้เสียหายหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานธุรการให้แก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์กรอิสระด้วย</p> <p>ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ให้แก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>เพื่อกำหนดความรับผิดของหน่วยงานของรัฐต่อเอกชนในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามหลักการเดิม และกำหนดหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น ทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบอีกต่อไป ซึ่งแก้ปัญหากรณีที่กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบแต่ไม่รู้ข้อเท็จจริงทำให้การสอบข้อเท็จจริงเป็นปัญหาและอุปสรรค</p>
<p>มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้</p>	<p>มาตรา ๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อเอกชนผู้เสียหายหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดเพื่อการนั้นโดยลำพังตนเองตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	<p>เพื่อกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่กระทำละเมิดโดยมิใช่การปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยิ่งขึ้น และเป็นไปตามหลักการเดิม</p>

	<p>มาตรา ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อเอกชน ผู้เสียหายหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้</p>	<p>เพื่อกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในกรณีกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้</p>
<p>มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง</p> <p>สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้</p> <p>ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย</p> <p>ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนมิให้นำหลักเรื่องลูกหน้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น</p>	<p>มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๖ หรือเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง</p>	<p>ยังเป็นไปตามหลักการเดิมที่เจ้าหน้าที่รับผิดชอบเมื่อจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง</p>

	<p>มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม หรือเกิดจากการละเลยของหน่วยงานของรัฐในการเตือนถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากอันตรายอย่างร้ายแรงผิดปกติโดยเจ้าหน้าที่ไม่รู้หรือไม่อาจจะรู้ได้ หรือเกิดจากการละเลยในการบำบัดป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายนั้น ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐออกจากค่าสินไหมทดแทนที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ด้วย</p>	<p>เป็นไปตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘ วรคสาม โดยเพิ่มความผิดของหน่วยงานอีก ๒ กรณีซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๒๒๓ วรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>
	<p>มาตรา ๑๑ สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๙ ที่ได้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ออกแล้ว ถ้าหากมี จะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ใช้เต็มจำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้นก็ได้</p>	<p>เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนขึ้นว่าต้องหักความรับผิดชอบของหน่วยงานออกก่อน (ถ้ามี)แล้วจึงกำหนดค่าสินไหมทดแทนโดยคำนึงถึงความร้ายแรงและความเป็นธรรม อันเป็นหลักการเดิมตามมาตรา ๘ วรคสอง</p>
	<p>มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีการละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ เกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น</p>	
	<p>มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีการละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่เกิดจากความจงใจหรือการทุจริต มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระเงินตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ รวมทั้งบรรดาการให้สิทธิ</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งจงใจหรือทุจริตในหน้าที่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้ เพราะกระทำด้วยเจตนาร้ายและอาจเป็นความผิดทางอาญาที่ไม่สมควรได้รับการลดหย่อนใดๆ</p>

	<p>ประโยชน์ใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดเช่นนั้น</p>	
	<p>ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง โดยเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ได้ตั้งใจหรือร่วมกระทำการทุจริตด้วย มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ผู้ใด</p>	<p>เพื่อกำหนดข้อยกเว้นของวรรคหนึ่งให้ชัดเจน กรณีที่มีผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ แต่ไม่ได้ร่วมกระทำความผิด เช่น เป็นหัวหน้าของเจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตแต่ละเลยการตรวจสอบ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถทำการทุจริตได้</p>
<p>มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐ ก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย</p> <p>ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หาก</p>	<p><b>หมวด ๒</b> <b>วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด</b></p> <p>—————</p> <p><b>ส่วนที่ ๑ วิธีปฏิบัติของเอกชนผู้เสียหาย</b></p> <p>—————</p> <p>มาตรา ๑๔ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๖ ต้องรับผิดชอบ เอกชนผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐนั้นให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่เอกชนผู้เสียหายก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ในกำหนดนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหกสิบวันก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว</p> <p>คำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งมิให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง</p> <p>การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตามมาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	<p>เพื่อกำหนดระยะเวลาพิจารณาคำขอให้เร็วขึ้นคือ ๑๒๐ วัน และขยายระยะเวลาได้อีก ๖๐ วัน จากเดิม ๑๘๐ วัน และขยายระยะเวลาได้อีก ๑๘๐ วัน เนื่องจากหากผู้ยื่นคำขอจะฟ้องคดีต่อศาลจะทำให้มีระยะเวลาเพียงพอในการฟ้องคดี เพราะได้กำหนดให้คำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งต่างจากเดิม เพื่อให้ระบบการบังคับชำระค่าสินไหมทดแทนซึ่งเป็นมูลหนี้ทางแพ่งทั้งของเอกชนและของหน่วยงานของรัฐใช้ระบบการฟ้องคดีเช่นเดียวกัน</p> <p>นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการยื่นคำขอทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเริ่มนับอายุความใหม่ นับแต่เวลานั้นตามมาตรา ๑๙๓/๑๕</p>

<p>เรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน</p>		<p>วรรคสอง หากผู้ยื่นคำขอฟ้องหน่วยงานของรัฐเรียกค่าสินไหมทดแทนเมื่อทราบค่าวินิจฉัยแล้วไม่พอใจ จะมีระยะเวลาอีกประมาณ ๖ เดือน กรณีอายุความมีกำหนด ๑ ปีนับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้กระทำละเมิด แต่ต้องไม่ใช้การฟ้องโต้แย้งคำวินิจฉัย ไม่ว่าโต้แย้งจำนวนค่าสินไหมทดแทนหรือโต้แย้งเหตุผลที่ปฏิเสธ เพราะกรณีดังกล่าวจะมีอายุความ ๙๐ วันนับแต่วันที่มิคำวินิจฉัย</p>
<p>มาตรา ๑๔ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง</p>		
	<p>มาตรา ๑๕ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายยื่นคำขอตามมาตรา ๑๔ และหน่วยงานของรัฐยังไม่มีคำวินิจฉัย หากเอกชนผู้เสียหายประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลต้องถอนคำขอตามมาตรา ๑๔ ก่อน</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่ให้ชัดเจนว่า เอกชนผู้เสียหายจะยื่นคำขอพร้อมกับการฟ้องคดีไม่ได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากรณีคำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐต่างจากคำพิพากษาของศาล</p>
	<p>มาตรา ๑๖ ในกรณีที่หน่วยงานมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๑๔ แล้ว หากเอกชนผู้เสียหายไม่พอใจในคำวินิจฉัย ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิคำวินิจฉัย</p>	<p>กำหนดสิทธิในการฟ้องคดีเพื่อโต้แย้งคำวินิจฉัย เช่น วินิจฉัยให้ค่าสินไหมทดแทนน้อยกว่าคำขอเอกชนผู้นั้นอาจรับเงินส่วนนี้ไปก่อนได้ แล้วยังมีสิทธิฟ้องเรียกให้ชดใช้จนเต็มจำนวนตามคำขอซึ่งกำหนดให้ฟ้องต่อศาลยุติธรรม เนื่องจากมูลหนี้ละเมิดเป็นมูลหนี้ทางแพ่ง</p>

	<p>มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้นั้นไม่มีสิทธิยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๔</p>	<p>เหตุผลเช่นเดียวกับมาตรา ๑๕</p>
	<p style="text-align: center;"><b>ส่วนที่ ๒</b> <b>วิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ</b></p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะ เป็น หน่วยงาน ของ รัฐ ที่ เจ้า หน้า ที่ ผู้ นั้น อยู่ ใน สังกัด หรือ ไม่ ก็ ตาม หรือ ใน กรณี ที่ หน่วยงาน ของ รัฐ ต้อง รับผิดชอบ ต่อ เอกชน ผู้ เสียหาย ใน ผล แห่ง ละเมิด ที่ เจ้า หน้า ที่ ได้ กระทำ ใน การ ปฏิบัติ หน้า ที่ การ พิเคราะห์ หา ตัว ผู้ รับผิดชอบ ละเมิด ให้ เป็น ไป ตาม หลัก เกณฑ์ และ วิธี การ ที่ กำหนด ใน กฎ ระเบียบ และ มาตรฐาน</p> <p>กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบและการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบ</p> <p>(๒) หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลังโดยจะให้ มี คณะ กรรมการ คณะ เดียว หรือ หลาย คณะ ก็ได้ ทั้งนี้ จะ แต่งตั้ง เจ้า หน้า ที่ หรือ ผู้ แทน หน่วยงาน ของ รัฐ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ เป็น กรรมการ พิเคราะห์ ความ รับผิด ทาง แพ่ง ก็ได้</p> <p>(๓) หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการรายงานของหน่วยงาน</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่ให้การสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แทนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามสาระสำคัญของกฎกระทรวงเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีสำหรับประเด็นที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่</p> <p>(๑) ให้คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งมีหลายคณะได้ เพื่อให้สำนวนที่หน่วยงานของรัฐส่งมาจำนวนมากสามารถกระจายไปยังคณะต่างๆ ทำให้การพิจารณารวดเร็วยิ่งขึ้น ส่วนองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดนี้อาจแต่งตั้งจากองค์กรอิสระหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้</p> <p>(๒) เพิ่มหน้าที่ของกระทรวงการคลังในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการสอบข้อเท็จจริงทั้งหมดได้</p>

	<p>ของรัฐต่อกระทรวงการคลัง รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องในการแต่งตั้งและการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด</p> <p>(๔) หลักเกณฑ์ของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง</p> <p>(๕) หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายยื่นคำขอหรือฟ้องคดีต่อศาล</p> <p>กฎกระทรวงนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรายงานต่อกระทรวงการคลังหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แตกต่างจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคก็ได้</p>	
<p>มาตรา ๑๓ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ สามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดชอบนั้นได้ โดยคำนึงถึงรายได้ ฐานะ ครอบครัวและความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย</p>	<p>มาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การยกเว้นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรายงานต่อกระทรวงการคลังหรือปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง</p> <p>(๒) การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน การค้ำประกัน การวางหลักประกัน และการรับสภาพหนี้ รวมทั้งการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐในผลแห่งละเมิดที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>(๓) การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของหน่วยงานของรัฐให้แก่เอกชนผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่</p>	<p>มาตรานี้ นำมาจากแนวทางปฏิบัติในปัจจุบันที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดเพื่อลดภาระเรื่องที่กระทรวงการคลังต้องพิจารณา หรือกำหนดในรายละเอียด เช่น แบบหนังสือรับสภาพหนี้ รวมทั้งลดภาระกรณีการผ่อนชำระหรือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังจึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังแต่อย่างใด</p>



	<p>หลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ถ้าเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค จะกำหนดให้แตกต่างจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคก็ได้</p>	
	<p>มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดและคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ มีอำนาจเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้</p> <p>เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยของผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งผลให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง แล้วแต่กรณี ทราบต่อไป</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้คณะกรรมการทั้งสองชุดมีอำนาจสอบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและแสวงหาพยานหลักฐานได้ โดยไม่บังคับต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นการสอบข้อเท็จจริงในทางแพ่งไม่สมควรให้อำนาจที่กระทบต่อเอกชนจนเกินสมควร เว้นแต่เอกชนจะยินยอมหรือสมัครใจให้ความร่วมมือ และเพื่อให้การสอบข้อเท็จจริงมีประสิทธิภาพจึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการถือเป็นความผิดทางวินัย</p>
<p>มาตรา ๑๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับ</p>	<p>มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการสอบสวนจนรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและรู้จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีหนังสือภายในสามสิบวันแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาที่กำหนด</p>	<p>กำหนดขั้นตอนการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนในชั้นฝ่ายบริหารให้ชัดเจนยิ่งขึ้นตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กล่าวคือ</p> <p>เมื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ชำระแล้ว เจ้าหน้าที่ที่อาจขอผ่อนชำระได้ และหากชำระครบถ้วนก็ยุติเรื่อง เว้นแต่</p>

<p>มาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด</p>	<p>เจ้าหน้าที่ที่ได้รับหนังสือตามวรรคหนึ่ง อาจขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนกับหน่วยงานของรัฐได้โดยทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อนชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่นตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๒)</p> <p>ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนจนครบถ้วนให้หน่วยงานของรัฐยุติเรื่อง แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อนชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่น ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลตามบทบัญญัติในหมวด ๓ เว้นแต่</p> <p>(๑) เป็นเรื่องที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนด</p> <p>(๒) ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังให้ยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับยกเว้นตาม (๑)</p> <p>การแจ้งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งมิให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง</p>	<p>เจ้าหน้าที่ไม่ชำระหรือผิดสัญญา หน่วยงานของรัฐจึงจะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลต่อไป</p> <p>ทั้งนี้ ได้กำหนดข้อยกเว้นการฟ้องคดีไว้ด้วย เช่น หนี้มีจำนวนน้อยมากไม่คุ้มค่าต่อการฟ้องคดี และกำหนดให้ชัดเจนว่า การแจ้งไม่เป็นคำสั่งทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัตินี้ที่จะบังคับด้วยการฟ้องต่อศาลยุติธรรม</p>
<p>มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้</p>	<p style="text-align: center;"><b>หมวด ๓ การฟ้องคดี</b></p> <hr/> <p>มาตรา ๒๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อเอกชนในการปฏิบัติหน้าที่ เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐนั้นต่อศาลได้โดยตรง แต่จะฟ้องหรือขอให้ศาลเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดีไม่ได้</p>	<p>เป็นไปตามหลักการเดิม โดยปรับปรุงถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้นรวมถึงกรณีการเรียกเข้ามาเป็นคู่ความในภายหลังด้วย</p>

<p>มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่ การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของ รัฐไม่ได้</p>	<p>มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐกระทำ ละเมิดต่อเอกชนโดยมิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลได้ แต่จะฟ้องหรือขอให้ ศาลเรียกหน่วยงานของรัฐเข้ามาเป็นคู่ความในคดีไม่ได้</p>	<p>เป็นไปตามหลักการเดิม โดยปรับปรุงถ้อยคำให้ ชัดเจนยิ่งขึ้นรวมถึงกรณีการเรียกเข้ามาเป็นคู่ความใน ภายหลังด้วย</p>
<p>มาตรา ๗ ใน คดี ที่ ผู้เสียหาย ฟ้อง หน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเป็น เรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิด หรือ ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่า เป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิด หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิ ขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นอยู่เรียกเจ้าหน้าที่หรือ หน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดี</p> <p>ฯลฯ                      ฯลฯ</p>	<p>มาตรา ๒๔ ในคดีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ถูกฟ้อง เป็นจำเลย ถ้าจำเลยเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของ รัฐต้องรับผิดชอบ จำเลยอาจขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นเรียกเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้ ถ้า ศาลเห็นสมควรให้ศาลมีคำสั่งตามคำขอ</p>	<p>เป็นไปตามหลักการเดิม แต่ปรับปรุงถ้อยคำให้ กระชับยิ่งขึ้น</p>
	<p>มาตรา ๒๕ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ปกครองในคดีพิพาทตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง หากมูลคดีนั้นก่อให้เกิดความเสียหาย ทางละเมิดด้วย เอกชนผู้เสียหายอาจฟ้องเรียกให้ชดเชยค่าสินไหม ทดแทนจากการกระทำละเมิดในคดีพิพาทนั้นด้วยก็ได้</p> <p>ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายประสงค์จะฟ้องเรียกเฉพาะค่า สินไหมทดแทน ให้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยห้ามเอกชนฟ้องต่อศาลปกครอง ในคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนจากมูลละเมิดเท่านั้น โดยจะ ฟ้องต่อศาลปกครองได้จะต้องฟ้องในคดีพิพาทนั้นด้วยว่า การกระทำทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือละเลย ล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย</p>

	<p>มาตรา ๒๖ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญาผ่อนชำระหนี้ หรือสัญญาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนประการอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลเพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น</p>	<p>กำหนดขึ้นใหม่ตามหลักการของพระราชบัญญัตินี้จะบังคับชำระหนี้จากมูลละเมิดโดยการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม</p>
	<p>มาตรา ๒๗ การฟ้องคดีของหน่วยงานของรัฐ ลูกจ้าง หรือพนักงาน แล้วแต่กรณีในคดีอันเกิดแต่มูลละเมิดระหว่างหน่วยงานของรัฐในฐานะที่เป็นนายจ้างและลูกจ้างหรือพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น</p>	<p>เนื่องจากศาลแรงงานเป็นศาลยุติธรรมประเภทหนึ่ง จึงบัญญัติไม่ให้กระทบต่อเขตอำนาจของศาลแรงงาน</p>
<p>มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	<p>มาตรา ๒๘ ในกรณีที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานของรัฐทราบ และอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๒๘ ใกล้จะครบกำหนดหรือเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๒๘ หรืออายุความมรดก แล้วแต่กรณี</p>	<p>กำหนดให้ชัดเจนใน ๒ กรณี คือ</p> <p>(๑) หากใกล้ขาดอายุความ ให้หน่วยงานของรัฐรีบฟ้องคดี</p> <p>(๒) หากเจ้าหน้าที่ตาย ให้ฟ้องต่อกองมรดก</p>

<p>มาตรา ๑๐ วรรค ๒</p> <p>สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง</p>	<p style="text-align: center;"><b>หมวด ๔ อายุความ</b></p> <hr/> <p>มาตรา ๒๙ สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่อันเกิดแต่มูลละเมิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่กระทำละเมิด</p> <p>สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลอันเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่ากำหนดอายุความตามวรรคหนึ่ง ให้นำอายุความที่ยาวกว่านั้นมาใช้บังคับให้นำอายุความตามมาตรานี้มาใช้บังคับแก่บุคคลอื่นซึ่งมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำละเมิดด้วย</p>	<p>กำหนดอายุความทั่วไปกรณีไม่รู้ตัวผู้กระทำละเมิดให้ชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงกรณีอายุความทางอาญายาวกว่าด้วย</p> <p>ทั้งนี้ กำหนดขึ้นใหม่ให้ชัดเจนว่า อายุความสองปีใช้กับเอกชนที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ด้วย เพราะข้อเท็จจริงเป็นมูลกรณีเดียวกัน</p>
<p>มาตรา ๗ ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ ให้ขยายอายุความฟ้องร้องผู้ต้องรับผิดชอบซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด</p>	<p>มาตรา ๓๐ ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ ให้ขยายอายุความฟ้องร้องเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบออกไปหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด</p>	<p>แก้ไขเล็กน้อยจากหกเดือนเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวันเพื่อให้ระยะเวลามีความชัดเจนยิ่งขึ้น</p>
<p>มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย</p>	<p>มาตรา ๓๑ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เอกชนผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่เอกชนผู้เสียหายครบถ้วนแล้ว</p>	<p>ได้ตัดกรณีสิทธิของเจ้าหน้าที่ออก เนื่องจากเจ้าหน้าที่สามารถใช้การฟ้องร้องฐานจัดการงานนอกสั่งได้ซึ่งมีอายุความยาวกว่า และกำหนดอายุความเพิ่มจากหนึ่งปีเป็นสองปี เพราะหน่วยงานของรัฐอาจต้องใช้เวลาในการสอบข้อเท็จจริง</p>

	<p style="text-align: center;"><b>บทเฉพาะกาล</b></p> <p>มาตรา ๓๒ การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและหน่วยงานของรัฐได้ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หากหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>เนื่องจากกรณีที่ออกคำสั่งแล้ว ส่วนใหญ่คดีใกล้ขาดอายุความ หรืออาจอยู่ระหว่างการบังคับทางปกครองซึ่งไม่ควรให้กลับมาใช้การฟ้องคดีเป็น ๒ ระบบในมูลกรณีเดียวกัน</p>
	<p>มาตรา ๓๓ ในกรณีที่เอกชนผู้เสียหายได้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาخذใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙</p>	<p>เนื่องจากเมื่อยื่นคำขอแล้ว อาจล่วงเลยเวลา ๑๒๐ วันไปแล้วได้ ทำให้บางกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้ จึงกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายเดิม</p>
	<p>มาตรา ๓๔ บรรดาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เอกชนผู้เสียหายได้ฟ้องหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ต่อศาลปกครองเพื่อเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดเท่านั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด</p>	<p>เนื่องจากคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองอยู่แล้ว สมควรให้พิจารณาพิพากษาต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด</p>
	<p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี</p>	